

Барбара Делфино¹

НА ПОЧЕТКУ БЕХУ СНОВИ

Пре тачно двадесет година писала сам свој дипломски рад који сам наредне године одбранила с највишом оценом.

Наслов рада гласио је *Ониричка димензија у романима Олије Токарчук*. Уложила сам огроман труд да убедим своју менторку да прихвати идеју да пишем рад о младој пољској књижевници, скоро непознатој у Италији, будући да је до тада имала објављена само четири романа (а само један је био преведен на италијански и не нарочито запажен).

„Пристајем само уколико пронађете занимљиву тему којом ћете ме убедити“, рекла је моја менторка.

Захваљујући томе отишла сам у Варшаву на четворомесечну стипендију са само једним уверењем – да је ова млада пољска књижевница веома талентована и да сам сигурна да ћу пронаћи оно што је потребно да убедим своју менторку. И тако је и било.

Конкретно, једна реченица у роману *Дневна кућа, ноћна кућа* осветлила ми је пут који треба да следим: „Ако то редовно радиш, ако сваког јутра пажљиво читаш на десетине или чак стотине туђих снова, лако ћеш приметити да међу њима увек постоји нека сличност.“

И тако сам и урадила. Анализирала сам, систематично и педантно, снове протагониста четири романа која су до тада била објављена (2001).

Резултати су били су бољи него што сам очекивала. Све ониричке слике присутне у њена прва четири романа, од прве до последње, послужиле су да истакнем присуство повезујућих елемената који могу припадати природном окружењу (вода, месец, жито) или апстрактном свету боја и геометрије (прозирност, пирамиде, гранитне фигуре); али још чешће сам указивала на већу предиспозицију жена да сањају, као што је то и Токарчукова тврдила још од својих првих интервјуа.

С овим запажањима чини се да концепција снова као тренутка одмора нестаје. Понекад се стиче утисак да је ментална активност протагониста током ноћи френетичнија од оне дневне.

Приметна је константна међузависност између две димензије – оне реалне и оне ониричке у оквиру које књижевница посеже за визијама, сањарењима и стањима трансa.

¹ Преводи с пољског, руског, енглеског и француског на италијански. Специјализовала се за преводње белетристике с руског и пољског на италијански, а међу пољским ауторима које је преводила су, осим Олге Токарчук, и Катажина Грохола, Хана Ковалевска, Адам Михник и Мариуш Вилк. (Прим. њрв.)

Као што сам споменула, тај рад, настао пре двадесет година, био је заснован на само прва четири тада доступна романа Олге Токарчук. Данас би било веома занимљиво детаљно проширити анализу на романи и кратке приче, објављене у међувремену. Сигурна сам да би се појавили нови елементи „међузависности“, овог пута зрелији и актуелнији.

*(С италијанској превела **Јелена Х. Јовановић**)*